

1 At the end of ב"ע"ב the Gemara asks;
 - אשכחן תמיד ופסח דדחו שבת, דדחו טומאה מנלן
 After learning that תמיד and פסח are שבת דוחה, from where do we know that they are דוחה טומאה - that they may be brought בטומאה?
 We only need a source for פסח, and we can then derive תמיד from פסח through the גזירה שוה of גזירה שוה.

1

אשכחן תמיד ופסח דדחו שבת.
 דדחו טומאה מנלן?

פסח ← תמיד
 גזירה שוה
 בבוועדו ?

2 ר' יוחנן suggests that since פסח שני regarding פסוק says;
 - איש איש כי יהיה טמא לנפש
 If an individual will be טמא on פסח ראשון he can bring a פסח שני.
 We learn from the word איש that
 - איש נדחה לפסח שני ואין ציבור נידחין לפסח שני
 Only individuals who are טמא must wait for פסח שני, but the ציבור does not wait for פסח שני, and may bring a פסח בטומאה on פסח שני.

2

ר' יוחנן
 Regarding פסח שני...

איש איש כי יהיה טמא לנפש

ואין ציבור	איש
נידחין לפסח שני	נדחה לפסח שני
ציבור	INDIVIDUALS
טמא	טמא
NO OPTION of	WAIT for
פסח שני	פסח שני

3 ריש לקיש disagrees, because perhaps איש is teaching that only a יחיד has a second opportunity, פסח שני, but the ציבור has no פסח שני, but also no פסח ראשון!?

Instead ריש לקיש suggests the Posuk
 - וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש
 Which implies that there is an occasion where מצורעים and זבים are sent away, but טמאי מתים are not - this must be for the פסח which a ציבור of טמאי מתים may bring.

3

ריש לקיש
 Perhaps a ציבור has NO פסח שני, & NO פסח ראשון!?

ריש לקיש

וישלחו מן המחנה
 כל צרוע וכל זב ~ וכל טמא לנפש

There are occasions טמאי מתים are NOT sent away	There are occasions זבים and מצורעים ARE sent away
---	--

100 פסא בטומאה

4 - אמר אביי אי הכי...
 Abayei disagrees with ריש לקיש, because according to his reasoning we could say that the פסוק is also teaching that זבים can participate in a בטומאה, and only a מצורע would be excluded - However, דף צ"ה on משנה explicitly states that פסח הבא בטומאה זבים may not eat from a בטומאה.

4

אמר אביי אי הכי...
 We could say the פסוק is also teaching
 זבים
 CAN participate in פסח הבא בטומאה

דף צ"ה on משנה
 זבים
 May NOT eat פסח הבא בטומאה

5 - אלא אמר אביי לעולם מקרא קמא...
 Therefore, Abayei agrees with ר' יוחנן, and answers the objection of ריש לקיש.
 - איש איש כי יהיה טמא לנפש
 The extra word לנפש teaches that when the ציבור is טמאי מתים, they may bring the פסח on קרבן פסח.
 Abayei explains:
 By writing לנפש, the Torah is saying that there is a distinction between טמא מת and other טומאות.
 This cannot apply to a יחיד - because the Halachah is that a individual does NOT bring a פסח ראשון, but DOES bring a פסח שני, regardless of which טומאה.
 This cannot apply to the ציבור either if we say that the ציבור has no פסח שני, and also no פסח ראשון.
 Therefore, we must say that the ציבור does bring פסח ראשון, טמאי מתים, but only if they are טמאי מתים, not other טומאות.

5

אלא אמר אביי לעולם מקרא קמא
 איש איש כי יהיה טמא לנפש
 Teaches...
 There IS a distinction between טמא מת and other טומאות

✗ יחיד Does NOT bring פסח ראשון, but DOES bring פסח שני Regardless of which טומאה	✗ ציבור If we say they have NO פסח שני, and also NO פסח ראשון	✓ ציבור Does bring פסח ראשון בטומאה טמאי מתים, not other טומאות
--	---	--

6 The Gemara next discusses מחנה - That people who are טמא may not enter the מחנה.
 Now, there are three degrees of exclusion based on the degree of חומרה - the stringency of the טומאה.
 -1- טמא מת - one who became טמא from a dead body is excluded from בית המוקדש - which is the עזרה - the Courtyard of the בית.
 -2- זב - one who has an unusual seminal emission is excluded from הר הבית - which is the Temple Mount.
 -3- מצורע - one who has צרעת is excluded from ארץ ישראל - which is ירושלים, or any other city in ישראל.

6

שילוח מחנות
 THREE DEGREES OF EXCLUSION based on the degree of טומאה

3 מצורע Excluded from מחנה ישראל אין ישראל or any city in ירושלים	2 זב Excluded from מחנה לוייה כי בבית	1 טמא מת Excluded from מחנה שכינה אזיכ
--	--	---

7 From where do we derive these Halachos?

7

?

FROM WHERE DO WE DERIVE THESE הלכות?

8 In a Gemara we have the following Psukim:
 - ולא יטמאו את מחניהם - וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש - אל מחוץ למחנה תשלחום -
 And in a Mishnah regarding מצורע it says:
 בדרך ישב מחוץ למחנה מושבו - תנאי היא
 The Gemara brings a Braisa which cites a Machlokes of רבי יהודה ורבי שמעון in how to derive the above Halachos from these Psukim.
 רבי יהודה says: From מחנה לשון רבים - plural - as opposed to מחנה לשון יחיד - singular -
 PLUS - Three mentions of the word מחנה in the Psukim - we learn that מחנה ליה ומחנה ליה מחנה ליה -
 There are three categories of מחנה from which the three categories of טמאים are excluded - logically based on their תנאי.
 Also, the words לבדו and בדד mean
 - שלא יהו טמאין אחרים יושבין עמו
 The Gemara shall be all alone without the others - he is excluded even from where the others may stay.
 רבי שמעון says:
 We learn that there are three מחנות from the fact that the Torah specifically mentions all three טמאים in the posuk
 וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש
 If they were all only excluded from מחנה אחת - from one area, the Torah could have written לנפש טמא לנפש טמא לנפש טמא לנפש only, which is the most lenient טמא of the three, and we would understand by דומה that of course the other two טמאים are excluded from that מחנה.
 למה נאמר זב? אימתי או מחנה לעצמו?
 למה נאמר מצורע? אימתי או מחנה לשלש?
 מחנה שניה
 Therefore, we must say that the Torah wrote זב to teach that זב is excluded from a second מחנה.
 Now, we would have known by דומה that קל וחומר is of course excluded from the second מחנה שלישית -
 למה נאמר מצורע ליתן לו מחנה שלישי?
 The Torah wrote מצורע to teach that מצורע is excluded from a third מחנה.

9 Therefore, רב חסדא says:
 Since according to רבי שמעון, we learn that a מצורע is excluded from all three מחנות from צרוע כל -
 The Posuk is available to teach that the לאו of לאו היא עשה - ולא יטמאו את מחניהם -
 A לאו which is removed to the עשה which is its remedy - and the Halachah is -
 לאו הניתק לעשה אין לוקחין עליו
 There is no מלקות for it. Hence the statement of Rav Chisda;
 - אמר רב חסדא מצורע שנכנס לפנים ממחיצתו פטור
 מלקות from פטור who entered the city is פטור
 According to רבי יהודה however, the Posuk
 בדד ישב מחוץ למחנה מושבו
 Is needed to teach that the מצורע is excluded from all three מחנות, and is therefore not available to teach that the לאו of ולא יטמאו את מחניהם is לאו הניתק לעשה
 Therefore, the Gemara cites a Braisa which explicitly states;
 - מצורע שנכנס לפנים ממחיצתו בארבעים -
 חייב במלקות.

10 The Gemara also explains the order of חומרא, while Darshening the word כל in the Posuk as follows;
 - וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש - שרץ includes טמא שרץ - one who became טמא from a שרץ - and this is the most lenient category of טומאה, because they are both merely מוגע - by contact.
 --- includes בעל קרי - one who had a regular seminal emission - and this is a more stringent category of טומאה, because they are both מגופו - emanating from their body.
 --- does not include any additional טומאה, but was written to conform with the other categories.
 מצורע is even more stringent because it has additional איסורים, such as:
 פריעה - letting the hair grow
 פרימה - rending of the clothes
 תשמיש המטה - refraining from marital relations.
 =====
 The Gemara says that ר' יוחנן supports the ruling of ר' יוחנן that בעל קרי משהתלח חוץ לשתי מחנות.

11 The Gemara asks from a משנה which states;
 - בעל קרי כמגע שרץ - The בעל קרי is like the מגע שרץ - a person who became טמא from touching a שרץ, who is excluded only from מוחנה שכינה?
 The Gemara answers that the Mishnah is not comparing them regarding מחנות, but rather regarding that they are both באונס - become טמא even when the טומאה happens against their will.

11 בעל קרי כמגע שרץ! Excluded ONLY from מוחנה שכינה? Not comparing regarding מחנות, but rather that both are באונס